

Alternativ til Vold Oslo
Lilletorget 1
0184 Oslo
www.atv-stiftelsen.no

Justisdepartementet, Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 16.6.2008

Høringsuttalelse fra ATV Oslo på Voldtektsutvalgets utredning NOU 2008:4 "Fra ord til handling – bekjempelse av voldtekt krever handling"

Utredningen "Fra ord til handling – bekjempelse av voldtekt krever handling" fremstår som grundig og nyansert. Utvalget har slik vi ser det foreslått tiltak der juridiske, sosiologiske og psykologiske perspektiv er godt integrert.

Når det gjelder rettsapparatets behandling av voldtektssaker synes de tiltak utvalget foreslår å være svært nødvendige. Det er en viktig presisering at målet ikke kan være økt antall anmeldelser dersom antall tiltaler som tas ut forblir like lavt som i dag. Derfor er tiltakene om bedre rutiner og kompetanse i forhold til etterforskning nødvendig.

Når det gjelder utvalgets forslag til forebyggende tiltak mot voldtekt i ungdomsgruppen, syns vi det er spesielt positivt at det fokuseres på lavterskeltiltak. Bruk av SMS, e-post og internett er tiltak som vil øke muligheten for at ungdom tar kontakt. Dessuten er det vært viktig at ungdom tas med i utformingen av undervisning og andre tilbud (brukermedvirkning). Ungdom har en viktig kompetanse om seg selv og hva som vil være nyttige tiltak.

Utvalget støtter et pilotprosjekt for å forebygge overgrep blant unge jenter gjennom å styrke jentenes selvtillit og mestring i potensielle overgrepssituasjoner (se s. 46). I denne sammenheng ønsker ATV Oslo å foreslå et tilsvarende kurs for unge gutter. Det er sannsynlig å anta at de unge guttene som forgriper seg eller kan komme i situasjoner der de forgriper seg, trenger hjelp og støtte i å utforske egen seksualitet, egen innlevelse i andre og en bevisstgjøring av egne og andres forventninger i potensielle overgrepssituasjoner. Dette forslaget ivaretar et kjønnsperspektiv, hvilket utvalgets mandat ber om. Kvinner skal lære å ta vare på seg selv, beskytte seg og menn skal få muligheten til å lære å ta ansvar for andre, ikke krenke andres grenser. Disse kursene bør utformes slik at de ikke spesifikt handler om voldtekt da dette vil virke fremmedgjørende. Et fokus på hvordan det er å være ung gutt på vei til å bli mann og de utfordringer dette innebærer vil muligens være bedre. Gruppene kan ha form av kurs der kunnskap blir presentert, men må også oppfordre til deltagelse med egne erfaringer, tanker og refleksjoner. Pedagogisk Psykologisk tjeneste vil ha kompetanse til å drive disse gruppene.

Videre ønsker vi å fremheve utvalgets forslag om at Kunnskapsdepartementet bør, med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler, vurdere å gripe inn overfor utdanningsinstitusjonene for å styrke voldtekt som fagområde. Når erfaringene viser at

universiteter og høyskoler har hatt problemer med å implementere temaene voldtekt og seksuelle overgrep i undervisningen, vil det kunne være til hjelp at utdanningsinstitusjonene måles eksplisitt på dette.

Til slutt vil vi i tråd med utvalget påpeke at det er mange fallgruber knyttet til tilrettelagte samtaler mellom utsatt og gjerningsperson. I tillegg til at det kan være en stor maktforskjell mellom utsatt og overgriper vil utsatt kunne kjenne redsel i forhold til overgriper. Når vi har vært utsatt for overgrep, er en naturlig reaksjon at vi gjør oss selv numne og følelsesløse. I en slik tilstand er det ikke alltid så lett for den utsatte å kjenne hvor redd hun er eller hvilke omkostninger det vil bli å møte overgriper. Det er derfor særdeles viktig at de personer som skal tilrettelegge for slike samtaler har høy kompetanse på tema voldtekt og traumereaksjoner. Slik at den profesjonelle kan gi kvinnen god veiledning og støtte.

Vennlig hilsen

Marie Haavik
Leder Alternativ til Vold Oslo

Bente Lømo
Psykologspesialist